

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1879.   Andra Kammaren.   N:o 24.

Fredagen den 14 Mars.

Kl. 2 e. m.

Herr vice Talmannen ledde i detta sammanträde Kammarens förhandlingar.

§ 1.

Justerades protokollet för den 7 i denna månad.

§ 2.

Föredrogos och hänvisades till Stats-Utskottet Kongl. Maj:ts på Kammarens bord hvilande nådiga propositioner till Riksdagen, nemligen:

1:o) angående medgifvande för framlidne Akademiadjunkten Claes Olof Ramströms dotter Augusta Eleonora Ramström att af den hennes moder å allmänna indragningsstaten tillagda pension få efter modrens frånfälle bibehålla en del; och

2:o) angående pension å allmänna indragningsstaten för framlidne lektorn Frans Vilhelm Hultmans efterlemnade barn.

§ 3.

Föredrogos, men blefvo för andra gången bordlagda:

Stats-Utskottets utlåtanden N:is 21 och 22 samt memorial N:is 23, 24 och 25;

Bevillnings-Utskottets betänkande N:o 5;

Lag-Utskottets utlåtanden N:is 13 och 14;

Andra Kammarens Första Tillfälliga Utskotts betänkande N:o 3 (i samlingen N:o 11); och

Andra Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts utlåtande N:o 6 (i samlingen N:o 12).

På derom af Herr Key gjord framställning, beslöts, att Stats-Utskottets memorial N:is 23, 24 och 25, hvilka innehölo förslag till voteringspropositioner i anledning af Kammarens skiljaktiga beslut i åtskilliga frågor, skulle å föredragningslistan för nästa sammanträde uppföras främst bland de två gånger bordlagda ärendena.

§ 4.

Till bordläggning anmäldes följande inkomna ärenden:
Konstitutions-Utskottets memorial N:o 2, angående fullbordad granskning af de i Statsrådet förda protokoll; samt

Stats-Utskottets memorial och utlåtande:

N:o 26, med förslag till voteringspropositioner i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut i åtskilliga frågor rörande anslagen under riksstatens Sjette hufvudtitel; och

N:o 27, angående ifrågasatt bemyndigande för Riksgäldskontoret att under år 1879 utbetala viss andel af det för år 1881 anslagna lånebelopp till utförande af Södra Dalarnes jernvägsaktiebolags jernvägsanläggning.

Kammaren beslöt, på förslag af Herr Hedin, att dessa ärenden skulle å den föredragningslista, som komme att upprättas för morgondagens sammanträde, sättas framför de två gånger bordlagda ärendena och således omedelbart efter anteckningen om de val, hvilka, enligt förut fattadt beslut, i nämnda sammanträde komme att anställas.

§ 5.

Justerades protokollsutdrag.

§ 6.

På derom nu anmäld begäran erhöilo Herrar *Per Nilsson* i Espö och *Anders Svensson* i Bossgården ledighet från riksdagsgöromålen under 14 dagar från och med den 26 innevarande månad.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{1}{4}$ 3 e. m.

In fidem
H. A. Kolmodin.

Lördagen den 15 Mars.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades de i Kammarens sammanträden den 8 innevarande månad förda protokoll.

§ 2.

Företogos val af dels Tjugufyra valmän för att utse Riksdagens fullmäktige i Riksbanken och Riksgäldskontoret jemte deras suppleanter, dels ock sex suppleanter för desse valmän; och befunnos efter valförrättningarnes slut hafva blifvit utsedde

till valmän:

Herr	<i>Gustaf Jonsson</i>	med	161	röster.
"	<i>Ivar Lyttkens</i>	"	161	"
"	<i>Nils Johan Boström</i>	"	101	"
"	<i>Johan Erik Johansson</i>	"	101	"
"	<i>Emil Key</i>	"	101	"
"	<i>Ola Bosson Olsson</i>	"	101	"
"	<i>Per Gustaf Sandberg</i>	"	101	"
"	<i>Anders Bäckström</i>	"	100	"
"	<i>Johan Fredrik Fredricson</i>	"	100	"
"	<i>Per Anton Hellgrén</i>	"	100	"
"	<i>Per Olof Hörnfeldt</i>	"	100	"
"	<i>Jan Gustaf Janson</i>	"	100	"
"	<i>Samuel Johnson</i>	"	100	"
"	<i>Johannes Jonsson</i>	"	100	"
"	<i>Lasse Jönsson</i>	"	100	"
"	<i>Carl Magni</i>	"	100	"
"	<i>Ivar Månsson</i>	"	100	"
"	<i>Ola Månsson</i>	"	100	"
"	<i>Josef Smedberg</i>	"	100	"
"	<i>Jakob Magnus Svensson</i>	"	100	"
"	<i>Anders August Andersson</i>	"	99	"
"	<i>Anders Andersson i Intagan</i>	"	99	"
"	<i>Anders Andersson i Smedbyu</i>	"	99	"
och	<i>Jan Andersson i Jönvik</i>	"	99	"

samt till *suppleanter*:

Herr <i>Adolf Fredrik Petersson</i>	med 80 röster.
„ <i>Per Westman</i>	” 77 ”
„ <i>Lars Börjesson</i>	” 76 ”
„ <i>Hans Johnsson</i>	” 76 ”
„ <i>Gustaf Carlsson</i>	” 76 ”
och „ <i>Carl Mejenqvist</i>	” 76 ”

Ordningen mellan de sistnämnde fyra suppleanterne, hvilka erhållit lika antal röster, blef genom lottning bestämd.

§ 3.

Föredrogs och bordlades ånyo Konstitutions-Utskottets memorial N:o 2, angående fullbordad granskning af de i Statsrådet förda protokoll.

§ 4.

*Angående
förslag till
voteringspro-
positioner.*

Skedde föredragning af Stats-Utskottets memorial N:o 26, med förslag till voteringspropositioner i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut i åtskilliga frågor rörande anslagen under riksstatens Sjette hufvudtitel.

I *punkten 1* hade Utskottet framlagt ett så lydande förslag till voteringsproposition:

“Den, som vill, att Riksdagen på extra stat för år 1880 beviljar 8,000 kronor, att ställas till Kongl. Maj:ts förfogande för upprätthållande under samma år af exekutionsväsendet i Stockholm; under anhöllan tillika, det täcktes Kongl. Maj:t innan nästa riksdag låta verkställa en fullständig utredning, huruvida icke Stockholms stad kunde, i likhet med rikets öfriga städer, vara skyldig att med sina egna medel vidkännas utgifterna för exekutionsväsendet, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har det af Kongl. Maj:t till aflöning åt två stadsfogdar i Stockholm för år 1880 äskade extra anslag 8,000 kronor icke blifvit af Riksdagen beviljad.”

Efter uppläsning häraf anförde

Herr Rubenson: Här förekommer åter ett sådant fall, då Stats-Utskottet blifvit tvunget att framställa en voteringsproposition, i hvars ena del förekommer förslag till en skrifvelse, på den grund att vid beslutets fattande i ena Kammaren frågan om en dylik skrifvelse var sammanbunden med frågan om ett anslag. Jag har redan förut till Kammarens protokoll uttalat mitt ogillande af så affattade voteringspropositioner och i enlighet med denna förut uttalade åsigt får jag anhålla, att nu föreliggande voteringsproposition måtte godkännas med den förändring, att orden »under anhållan tillika, det täcktes Kongl. Maj:t innan nästa riksdag låta verkställa en fullständig utredning, huruvida icke Stockholms stad kunde, i likhet med rikets öfriga städer, vara skyldig att med sina egna medel vidkännas utgifterna för exekutionsväsendet“ ur samma voteringsproposition utgå.

*Angående
förslag till
voteringspro-
positioner.
(Forta.)*

Vidare yttrades ej. Sedan Herr Talmannen först gifvit proposition på bifall till Utskottets förslag och derefter på det yrkande, Herr Rubenson framställt, godkände Kammaren den af Utskottet föreslagna voteringspropositionen oförändrad.

Punkten 2.

Det i denna punkt framställda förslag till voteringsproposition godkändes.

Uti *punkten 3* förelåg en af Utskottet föreslagen, så lydande voteringsproposition:

«Den, som vill, att Riksdagen på extra stat för år 1880 anvisar till Svenska Trädgårdsföreningen och dess elevskola 4,500 kronor, att utgå under föreslagna villkor, samt, vid anmälan af detta beslut, i underdånighet tillkännagifver, att, enligt Riksdagens åsigt, detta anslag för framtiden icke vidare bör vara behöfligt, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har förevarande nådiga framställning icke vunnit Riksdagens bifall.»

Sedan föredragning skett af detta förslag, yttrade

Herr Rubenson: I enlighet med min vid första punkten af detta memorial uttalade åsigt, får jag äfven med afseende på denna punkt hemställa, att skrifvelsförslaget måtte utgå ur voteringsproposi-

*Angående
förslag till
voteringspro-
positioner.
(Forta.)*

tionen, och densamma således godkännas med den ändring att orden: »samt, vid anmälan af detta beslut, i underdånighet tillkännagifver, att, enligt Riksdagens åsigt, detta anslag för framtiden icke vidare bör vara behöfligt“ ur samma voteringsproposition utgå.

Herr Berg: Utan att vilja framställa något yrkande, ber jag endast att få tillkännagifva, det jag i denna sak har alldeles samma åsigt som Herr Rubenson. Jag för min del anser nemligen, att denna voteringsproposition innehåller tvänne särskilda frågor, hvaraf den ena angår statsregleringen och den andra en skrifvelse till Kongl. Maj:t, och kan jag icke föreställa mig annat än att endast den ena men icke den andra frågan bör utgöra föremål för gemensam votering. Då jag, vid den utgång den förra framställningen i detta hänseende fick, icke heller nu förväntar, att Kammaren godkänner det af Herr Rubenson framställda yrkandet, vill jag såsom sagdt icke göra något yrkande, utan har jag endast till protokollet velat uttala dessa mina åsikter.

Friherre Leijonhufvud: Jag instämmer helt och hållet med den föregående talaren. Då Stats-Utskottet börjat införa och allt mer och mer tillämpa detta sätt att sammanblanda två särskilda frågor, kan jag icke underlåta att deremot nedlägga min reservation. En ledamot af Stats-Utskottet yttrade här om dagen, att det icke vore någon "trollkonst" att på detta vis, som nu skett, uppställa en voteringsproposition, hvaraf tyckes framgå, att det är Stats-Utskottets mening att hädanefter sammanblanda skilda frågor, hvilket jag förut trott hafva skett oafsigtigt. Jag ber dessutom få fästa uppmärksamheten derpå, att det icke är praktiskt att förfara som nu skett, ty det är klart, att, om man vill, att Kongl. Maj:t skall fästa något afseende vid en Riksdagens skrifvelse, bör den vara ett uttryck af en större majoritet inom hela Riksdagen och ej endast inom ena Kammaren, understödd af en svag minoritet i den andra. Således är det opraktiskt att en voteringsproposition uppställas på detta sätt. Jag anser det till och med vara stridande mot grundlagens mening, att sålunda sammanblanda frågorna, och det är väl heller ingen "trollkonst" att skilja dem åt. Mig synes således, att man först bör votera om sjelfva anslaget och sedermera i fråga om en skrifvelse i ämnet till Kongl. Maj:t förfara på sätt grundlagen bestämmer, då i andra än statsregleringsfrågor eller frågor angående Riksbankens eller Riksgäldskontorets styrelse och förvaltning, inkomster och utgifter Kamrarna fatta stridiga beslut.

Jag vill emellertid icke framställa något yrkande, då jag förmodar, att Kammaren icke frångår ett redan gifvet prejudikat.

Härmed var öfverläggningen slutad; och blef, efter det propositioner gifvits så väl på bifall till Utskottets förslag som jemväl på det af Herr Rubenson framställda, det förra förslaget i oförändradt skick af Kammaren godkänt.

Punkten 4.

Den voteringsproposition, som här blifvit af Utskottet föreslagen, godkändes.

*Angående
förslag till
voteringspro-
positioner.
(Forts.)*

§ 5.

Anmäldes till föredragning Stats-Utskottets utlåtande N:o 27, angående ifrågasatt bemyndigande för Riksgäldskontoret att under år 1879 utbetala viss andel af det för år 1881 anslagna länebelopp till utförande af Södra Dalarnes jernvägsaktiebolags jernvägsanläggning; men blef detta utlåtande på begäran för andra gången bordlagdt.

§ 6.

Föredrogs Stats-Utskottets memorial N:o 23, med förslag till voteringspropositioner med anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut i åtskilliga frågor, rörande anslagen under riksstatens Fjerde hufvudtitel m. m.

Punkten 1.

Utskottets förslag till voteringsproposition godkändes.

Punkten 2.

Lades till handlingarne.

Punkten 3.

De deri föreslagna två voteringspropositionerna godkändes.

Punkten 4.

Bifölls.

Punkterna 5—8.

Samtliga i dessa punkter föreslagna voteringspropositioner godkändes.

§ 7.

Skedde föredragning af Stats-Utskottets memorial N:o 24, med yttraende och förslag till voteringspropositioner i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut i frågor rörande Riksgäldskontorets förvaltning med mera.

De i *punkterna 1 och 2* föreslagna voteringspropositionerna godkändes.

Punkten 3.

Lades till handlingarne.

§ 8.

Förekom till behandling Stats-Utskottets memorial N:o 25, med förslag till voteringspropositioner i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut uti tvänne frågor rörande utgifterna under riksstatens Femte hufvudtitel.

*Angående
en föreslagen
voteringspropo-
sition.*

Punkten 1.

Utskottet hade i denna punkt framlagt följande förslag till voteringsproposition:

“Den, som vill, att Riksdagen bifaller Kongl. Maj:ts nådiga framställning derom att till afföring, i öfverensstämmelse med den vid 1876 och 1877 årens riksdagar fastställda lönereglering för Kongl. flottans officerare, åt 27 löjtnanter och 4 underlöjtnanter, hvilka böra i den ordning, som finnes lämplig, tillsättas för successivt upptagande å Kongl. flottans stat, icke allenast medgifva användandet af 5,467 kronor 50 öre utaf det till upprättandet af en permanent reservstat afsedda belopp 114,000 kronor, utan ock anvisa ytterligare 40,647 kronor 50 öre att ifrån reserv- och indragningsstaterna, i mån af derå uppförde officerares afgång, öfverflyttas tillika med nyssberörda mindre belopp till staten för Kongl. flottans officerscorps, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, med afslag å Kongl. Maj:ts berörda nådiga framställning, beslutat i underdänig skrifvelse anhålla, att, i den mån de nu på reserv- och indragningsstaterna uppförde officerare derifrån afgå, de derigenom uppkommande behållningar, utöfver hvad som för tillämpning af 1876 års lönereglering erfordras, måtte tills vidare statsverket besparas.“

Rörande nämnda förslag anförde

Friherre Leijonhufvud: Här kommer nu åter en af dessa invecklade voteringspropositioner, hvilka endast åstadkomma oreda och villervalla. Det kan mycket väl tänkas, att en och annan representant skulle vilja afslå Kongl. Maj:ts proposition, men låta reservstaten fortgå som hittills. Ett sådant votum kan man emellertid ej nu afgifva, emedan Stats-Utskottet vid propositionens uppsättande samman-

blandat med hvarandra frågor, hvilka hade bort särskildt behandlas. Allt hade varit klart, om i Stats-Utskottets första skrivelse om femte hufvudtiteln afslag till Kongl. Maj:ts proposition fått utgöra ett förslag och föremål för en egen votering, och frågan om medlens användning sedermera gjorts till föremål för ny votering. Men genom att ytterligare i nej-propositionen inlägga en skrivelse, om hvars innehåll tankarne kunna vara olika, har oreda uppkommit. Detta sätt att uppgöra voteringspropositioner önskar jag, att Stats-Utskottet måtte lägga bort.

*Angående
en föreslagen
voteringspropo-
sition.
(Forts.)*

Herr E. G. Boström: Jemte det jag instämmer i Friherre Leijonhufvuds yttrande, att det är alldeles origtigt att votera om en underdånig skrivelse, som Första Kammaren redan afslagit, anser jag äfven af andra skäl, att nu föreliggande proposition ej kan godkännas. Grundlagen stadgar, att dess bud skola efter ordalydelsen tolkas. Då nu enligt 65 § Riksdagsordningen en gemensam votering skall ega rum "i fråga om statsutgifter", så är ju i förevarande fall frågan, huruvida staten skulle gifva något mera eller mindre, i händelse den ena eller den andra meningen blefve gällande. Så är dock icke här förhållandet. Om ja eller nej-propositionen godkännes, bliver dock ingen utgift beslutad, slutsumman är i båda fallen densamma. Det synes mig därför alldeles origtigt att votera gemensamt i en så beskaffad fråga.

Jag vill dessutom erinra, att en alldeles enahanda fråga förelåg äfven vid förra riksdagen och besvarades då af Andra Kammaren så, att någon gemensam votering derom ej borde ega rum. Ehuru i fråga om grundlagstolkning prejudikat ej få gälla, så vore väl dock märkvärdigt, om Kammaren vid två på hvarandra följande riksdagar skulle i samma sak hysa diametralt motsatta åsikter.

Jag yrkar afslag å Utskottets hemställan i denna punkt.

Herr Hedin: Herr Talman! Min röst var en af de 112, som bestämde Kammarens beslut i den föreliggande frågan. Dermed är också sagdt, hvad jag för min del hyser för åsigt om Kongl. Maj:ts proposition i denna del. Men min åsigt i sakfrågan får alldeles icke inverka på min åsigt i formfrågan, ty i sistnämnda afseendet afgöres den utaf grundlagen. Nu har det blifvit sagdt, att den föreliggande voteringspropositionen bör varda afslagen, att gemensam omröstning ej bör ega rum, då frågan icke gäller ett nytt anslag eller en ökad statsutgift. Men derom talar 65 § Regeringsformen alldeles icke, utan om "statsutgifter" i allmänhet. Hvad är det då, som menas med en statsutgift? Uppenbarligen en utgift af statsmedel för statsändamål. Hvad innebär vidare en "fråga om" statsutgift, enligt 65 § Riksdagsordningen? Det är en fråga först om ett belopp af penningar och för det andra om ett ändamål, för hvilket samma penningbelopp skall användas. Men dessa båda delar af frågan äro med hvarandra så kombinerade, att de aldrig någonsin kunna förekomma åtskilda. Riksdagen beviljar aldrig något anslag blott i form af ett visst belopp, utan bestämmer ock det ändamål, som med anslaget afses. Nu har Kongl.

Angående
en föreslagen
voteringspropo-
sition.

(Forts.)

Maj:t begärt Riksdagens medgifvande att få använda en redan förut anvisad summa för ett annat ändamål, än det dermed ursprungligen afsedda. Detta är således en "fråga om statsutgift", och på en sådan framställning måste Kongl. Maj:t hafva ett bestämdt svar; ty 65 § Regeringsformen tillåter oss icke, att lemna den ofafgjord. Man skulle möjligtvis kunna invända i afseende å den första bland voteringspropositionerna rörande 4:de hufvudtiteln, att der icke är fråga om någon "statsutgift", utan blott om en formel åtgärd, en omflyttning af ett anslag inom hufvudtiteln, men icke om en förändring af detta anslags vare sig belopp eller ändamål. När man dock kunnat godkänna en sådan voteringsproposition, så lär man så mycket mer böra godkänna den nu föreliggande, som ostridigt angår en statsutgift, för så vidt i begreppet statsutgift ingår icke blott frågan om beloppet, utan äfven frågan om ändamålet. Riksdagen *kan* icke svara Kongl. Maj:t, att en sådan fråga har förfallit. Röraude en af Kongl. Maj:t föreslagen grundlagsförändring, i fråga om hvilken båda Kamrarne stannat i olika beslut, är det otvifvelaktigt riktigt att Kongl. Maj:t får till svar, att Kamrarne stannat i olika meningar; det är utan tvifvel riktigtare än att, såsom under ståndsriksdagarnes tid kunde hända, då tre stånd antagit ett sådant förslag, men ett stånd afslagit det, svara Kongl. Maj:t, att *Riksdagen* icke funnit förändringen vare sig nödig eller nyttig, ehuru i sjelfva verket *tre* stånd ansett den vara båda delarne. Utan allt tvifvel är det bättre att i dylika fall omtala förloppet rörande den ifrågasatta ändringen. Men 65 § Riksdagsordningen fordrar, att Riksdagen, i afseende å en fråga om en statsutgift, gifver Kongl. Maj:t ett bestämdt svar, således här ett svar om Kongl. Maj:t får eller icke får använda penningarne till det ifrågasatta ändamålet. Jag ber att få taga ett exempel. Om Kongl. Maj:t af Riksdagen begärt ett anslag att användas till, låt oss säga, ett dåligt ramfartyg, och Riksdagen, det Gud förbjude, beviljat anslaget, men Kongl. Maj:t nästa riksdag kommit på andra tankar och begärt att få använda detta redan beviljade belopp till andra ändamål, t. ex. till pansarkanonbåtar. och båda Kamrarne härom stannat i olika meningar, kunna vi då svara: vi hafva icke något annat svar att gifva än att frågan förfallit? Omöjligt!

Jag anhåller således, att den nu föredragua voteringspropositionen må godkännas.

Herr Gasslander: Jag instämmer i det yttrande, som här redan är uttaladt, eller att det är olämpligt att framställa en voteringsproposition, som innehåller, att, jemte det Riksdagen afslår en Kongl. Maj:ts framställning, Riksdagen skall ingå till Kongl. Maj:t med en särskild skrivelse i ämnet.

Hvad angår det yttrande, som Herr Boström haft, så delar jag helt och hållet den mening, Herr Hedin uttalat. Jag ber dock få tillägga, att den fråga, som nu föreligger, skiljer sig från den, som förra riksdagen förevar och som då föranledde dertill, att Kammaren icke godkände den framställda voteringspropositionen. Då funnos icke några medel besparade på reservstaten, om hvilkas användande kunde

blifva fråga. Nu deremot, såsom Kongl. Maj:ts förslag innehåller och man äfven kan inhemta af denna voteringsproposition, finnas för närvarande 5,467 kronor 50 öre disponibla för att användas till aflönning åt ett tillökadt antal officerare.

*Använd
en föreslagen
voteringsprop-
osition.
(Forts.)*

Då rättelse i voteringspropositionen, i fråga om den deri inblandade skrifvelsen icke kan vinnas, instämmer jag i yrkandet om bifall till voteringspropositionen.

Herr Key: Det är, såsom den siste talaren nämnde, icke samma förhållande med denna fråga i år som i fjor, just med afseende å det belopp, 5,467 kronor 50 öre, som nu finnes disponibelt. Emellertid har frågan om voteringspropositionen skulle uppsättas eller icke i Stats-Utskottet ansetts vara af en så tvistig beskaffenhet, att den tillkommit på den förseglade sedeln med 12 röster mot 12. Men den förlorande sidan ansåg frågan till den grad tveksam, att man tyckte, att icke någon enda borde reservera sig. Åtskilligt kan sägas både för och emot en gemensam votering i frågan: det är onekligt. Men det är ock fullkomligt visst, att förhållandet i afseende å voteringspropositionen verkligen är något annorlunda nu än i fjor just med hänsyn till den af den siste talaren nämnda omständighet.

I förbigående ber jag få säga, att denna voteringsproposition är bifallen af Första Kammaren alldeles oförändrad, likasom de föregående voteringspropositionerna, om hvilkas förskräckliga grundlagsvidrighet de ärade talarne på stockholmsbänken haft så mycket att förmåla.

Herr C. A. Larsson: Frågan är i år likadan som i fjor. Frågan gäller endast att gifva Kongl. Maj:t rätt att tillsätta 27 löjtnanter och 4 underlöjtnanter, och det är en ekonomisk fråga, hvarom gemensam votering icke bör ega rum. Det är på denna grund, som jag anser, att Andra Kammaren bör afslå voteringspropositionen, i synnerhet som jag icke kan finna, att frågan är annorlunda i år än i fjor. Det är visserligen sant, att det finnes en besparing på reservstaten, men den fans sannolikt äfven i fjor. Således förefinnes ingen förändring; utan frågan gäller blott, huruvida Kongl. Maj:t skall få rättighet att tillsätta en hop tjenstemän eller icke. Vid sådant förhållande, och då jag tror, att vårt land är redan förut så välsignadt med tjenstemän, att man icke behöfver önska sig flere, kan jag ej annat än yrka afslag å voteringspropositionen.

Herr Sven Nilsson i Elfväröd: Jag anhåller att få förena mig med Herr Boström uti såväl hans anförande som yrkande. Jag anser, att gemensam votering icke bör ega rum i denna fråga. Såsom Kammaren har sig bekant, beslöts voteringsproposition i denna fråga inom Stats-Utskottet såväl förlidet som innevarande år genom den förseglade sedeln, då ledamöterna från Andra Kammaren icke kunde dela samma åsigt som ledamöterna från Första Kammaren. Det visar sig således, att meningarne kunna vara mycket skiljaktiga i denna fråga, och jag medgifver, att frågan äfven är af ganska tvistig beskaffenhet, och efter grundlagen kunna båda meningarne hafva skäl för sig. Men då Andra

Angående
en förelägen
voteringspropo-
sition.
(Forts.)

Kammaren förlidne riksdag icke ville godkänna den voteringsproposition, som då förelåg i samma fråga, hvilken i sök var alldeles lika med den som nu är föredragen, förefaller det mig vara en stor inkonsekvens, om Kammaren nu skulle godkänna denna. Man har visserligen påstått, att det skulle förefinnas någon skiljaktighet mellan de båda voteringspropositionerna förlidet år och nu, men jag vill för min del bestrida detta. Här har Kongl. Maj:t visserligen i motsats till förlidet år uppfört en viss bestämd summa, men jag vågar påstå, att detta är alldeles samma summa som förefans äfven vid förra riksdagen, fastän den då ej var till beloppet utförd. Det är således alldeles samma sak, som man på grund af Andra Kammarens beslut icke hade gemensam votering om förlidet år, och som man nu ifrågasätter att sådan votering skall ega rum.

En talare på stockholmsbänken har såsom ett ytterligare skäl framhållit, att då man icke afslog voteringspropositionen i 1 punkten af Stats-Utskottets memorial N:o 23 angående fjerde hufvudtiteln, hvartill man trodde skulle finnas större skäl för afslag än vid den nu föredragna, man icke heller borde kunna afslå denna. I anledning häraf vill jag fästa Kammarens uppmärksamhet derå, att der var fråga om uppförandet af ett nytt anslag af 45,366 kronor 50 öre, och der kunde således icke heller rimligtvis ifrågasättas annat än gemensam votering.

Jag anhåller för min del om afslag å voteringspropositionen.

Herr E. G. Boström: Jag skall anhålla att få med några ord bemöta Herr Hedins yttrande. Han nämnde att i beviljandet af ett anslag inginge två moment, dels sjelfva beviljandet af medlen, dels ock bestämmandet af deras användning. Så är ock i sjelfva verket förhållandet vid hvarje nytt anslag, och då bör ock jemlikt 65 § Riksdagsordningen gemensam omröstning ega rum. Men i nu föreliggande fall är förhållandet ej sådant. Här ingår endast bestämmandet, huru ett anslag bör användas, sjelfva utgiften är redan af 1876 års Riksdag beslutad; och skall man tolka ordet "utgift" efter ordalydelsen, såsom grundlagen bjuder, så lär man näppeligen kunna deråt gifva den tolkning, som Herr Hedin velat deri inlägga.

Han yttrade också, att Kongl. Maj:t har rätt att få svar på sina frågor; men vi se ju, att, ehuru vid förra riksdagen voteringsproposition i ämnet afslogs, Kongl. Maj:t ändock mycket väl fått reda på resultatet af Riksdagens överläggningar derom.

Det har af ett par talare anförts, att frågan befinner sig i något olika ställning derigenom, att det nu finnes ett disponibelt belopp af omkring 5,000 kronor att för det ifrågasatta ändamålet användas. Jag erkänner att det af Kongl. Maj:ts framställning i denna fråga kan synas förhålla sig så, men ser jag på föregående punkt i statsverkspropositionen om "aflöning för flottans kårer och stater" finner jag, att Marinförvaltningen beräknat dertill behöfvas utöfver ordinarie anslaget circa 174,000 kronor, hvilket belopp sjöministern ansett kunna nedprutas till 170,000 kronor. Funnes nu verkligen ett öfverskott, så skulle, synes mig, ej hafva behöft göras någon nedprutning.

Huru härmed förhåller sig, är dock svårt att säga; Kongl. Maj:ts

framställningar i frågor rörande femte hufvudtiteln pläga ej utmärka sig af synnerlig reda, och så synes förhållandet vara äfven denna gång.

*Angående
en föreslagen
voteringspropo-
sition.
(Forts.)*

Herr Grefve Björnstjerna: För mig är det obegripligt att, då Kammaren nyss utan anmärkning bifallit voteringspropositionen i 1 punkten af Stats-Utskottets memorial N:o 23 eller den angående anslag till artilleri- och ingeniörhögskolan, man nu vill ifrågasätta att afslå den nu ifrågasvarande.

Den värde representanten på skånebänken sade, att 1 punkten rörde ett nytt anslag. Nej, det är icke ett nytt anslag, endast ett nytt namn. Om man benämner samma anslag med ett nytt namn, kan jag icke finna, att anslaget derföre blir nytt. Namnförändringen inverkar icke det allra ringaste hvarken på anslaget beskaffenhet eller storlek; det är precis på öret detsamma som förut och utgår till samma ändamål. Här är deremot verkligen en fråga, som inverkar på statsregleringen; summan är visserligen ringa, om Första Kammarens åsigt segrar, den gäller endast användandet af 5,467 kronor. Om Andra Kammarens mening gör sig gällande, kommer deremot ett ganska betydligt belopp att annorlunda än nu användas. I båda fallen inverkar utgången dock på riksstaten. Hade den först nämnda voteringspropositionen afslagits, då hade enligt min förmening äfven samma öde bort drabba denna, men som förhållandet nu är, fordrar konsekvensen ovilkorligen att äfven denna voteringsproposition antages.

Jag anhåller om bifall till Utskottets utlåtande.

Herr Gasslander: Med anledning af Herr Boströms yttrande om den skiljaktighet, som skulle förefinnas i den Kongl. propositionens 1, 2 och 3 punkter, tager jag mig friheten upplysa att 1 och 2 punkterna i Kongl. Maj:ts proposition handla om genomförande af den utaf 1876 och 1877 årens Riksdagar fastställda löneregleringen för flottan, hvilken endast afsåg flottans stam, och för de dertill tillgängliga medlen finnes redogjort i dessa båda punkter.

Tredje punkten deremot handlar om reservstatens medel, som äro afsedda till aflöning för flottans reserv- och indragningsstat, och i detta belopp äro äfven inberäknade dessa 5,467 kronor 50 öre, hvarom nu är fråga och hvilka, då de blifvit å reservstatens medel besparade, Kongl. Maj:t anhåller att få använda till aflönande af ett större antal subalternofficerare.

Jag vidhåller mitt förra yrkande om bifall till voteringspropositionen.

Öfverläggningen var slutad. Herr Talmannen gaf propositioner å de yrkanden, som förekommit, samt förklarade sig anse röstöfvervigt förefinnas för bifall till Utskottets förslag. Votering blef begärd, i anledning hvaraf en så lydande omröstningsproposition uppsattes, justerades och anslogs:

Den, som godkänner den i 1:sta punkten af Stats-Utskottets memorial N:o 25 föreslagna voteringsproposition, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kammaren ogillat omförmälda voteringsproposition.

Omröstningen, i vanlig ordning företagen, visade 81 ja mot 80 nej; hvadan den ifrågavarande voteringspropositionen blifvit af Kam-maren godkänd.

Punkten 2.

Utskottets deri framställda förslag till voteringsproposition god-kändes.

§ 9.

Föredrogs och bifölls Bevillnings-Utskottets betänkande N:o 3, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition i fråga om förändringar dels i vigtsatserna för postförsändelser i följd af metersystemets antagande och dels i befodringsafgifterna för tidningar m. m.

§ 10.

Om förbrukningskatt å cigarrer och cigaretter.

Föredrogs Bevillnings-Utskottets betänkande N:o 4, i anledning af väckt motion om förbrukningsskatt å cigarrer och cigaretter.

Uti berörda, af Herr *J. Smedberg* inom Andra Kammaren afgifna motion (N:o 114) var föreslaget, att Riksdagen ville besluta en särskild bevillningsafgift för cigarrer och cigaretter, som till salu hållas, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det förslag till stadgar och kontroll, som i Sammansatta Bevillnings-, Lag- samt Allmänna Besvärs- och Ekonomi-Utskottets betänkande den 14 Augusti 1860, N:o 15, innehålles; dock med förhöjning af bevillningsafgiften till dubbelt emot hvad då föreslagits, eller till fyra öre för hvarje cigarr och cigarett.

Utskottet hade hemställt,
att Herr Smedbergs ifrågavarande motion icke måtte vinna Riksdagens bifall.

Efter uppläsning af denna hemställan yttrade

Herr Smedberg: Jag har icke begärt ordet i afsigt att begära någon ändring i Utskottets förslag, enär det redan lärer vara bifallet i Första Kammaren, utan emedan jag velat angifva de skäl, som föranledt mig till afgifvande af denna motion. Dessa skäl äro tre:

det första, min afsigt att derigenom kunna åstadkomma någon minskning i den alltför stora förbrukning af cigarrer, som nu eger rum; *det andra*, att genom detta förslag bereda staten större inkomster; och *det tredje*, att min motion måtte komma att utgöra ett motstycke till den Kongl. propositionen, deri föreslås höjning af ej mindre än 50 procent i tullen å rå tobaken, men icke å den förädlade varan. Jag vill blott till det ärade Bevillnings-Utskottet hemställa, att då, såsom vi alla veta, den fattigare befolkningen i allmänhet mera förbrukar rå tobak än cigarrer, Bevillnings-Utskottet vid behandlingen af denna Kongl. proposition måtte visa sig lika ömsint om den mindre bemedlade delen af folket, som det i fråga om skatt på cigarrer antydt, och således afstyrka all förhöjning i tullen å rå tobak, hvilken vara hufvudsakligen konsumeras af samma folkklass. Såsom jag nyss sade ämnar jag icke göra något yrkande, såvida icke någon skulle förena sig i min åsigt, men jag har velat säga dessa ord äfven för att tillkännagifva, att jag icke delar den af Utskottet uttalade åsigt i detta ämne.

Om förbruknings-skatt å cigarrer och cigaretter.
(Forts.)

Vidare anfördes icke. Utskottets hemställan bifölls.

§ 11.

Till afgörande förekom Lag-Utskottets utlåtande N:o 10, med anledning af väckt motion om antagande af en författning om skogseld.

Om antagande af en författning om skogseld.

Utskottet hade tillstyrkt, att Herr *C. O. Widmarks* inom Första Kammaren väckta motion N:o 13 — deruti föreslagits, "att Riksdagen för sin del med ändring af 15 kap. Byggningsabalken ville antaga en författning till förekommande och släckning af skogseld, att gälla för hela riket och upptaga de stadganden, som återfinnas i §§ 81, 82, 83, 94, 96 och 97 af norrländska skogskomiténs förslag till skogsordning för Norrland" — icke måtte af Riksdagen bifallas.

Sedan föredragning skett af detta utlåtande, vid hvilket reservationer dels af Grefve *Mörner*, dels af Herr *Ribbing* och Friherre *Hamilton* och dels af Herr *Sundell* voro fogade, lemnades ordet på begäran till

Herr *Geijer*, som anförde: Enligt hvad nyss blifvit mig meddeladt, har Första Kammaren beslutit att till Lag-Utskottet återremittera detta betänkande i det syfte, som omförmäles i Herrar *Ribbing*s och Friherre *Hamilton*s reservation, eller för att Utskottet måtte föreslå författning i ärendet med de utslutningar och förändringar, hvilka kunna anses lämpliga och nödiga i de af norrländska skogskomitén föreslagna och af motionären till bifall förordade paragrafer. Med anledning här af får jag hemställa, att Andra Kammaren måtte fatta enahanda beslut, då de straffbestämmelser, som för närvarande i förevarande hänseenden äro gällande, onekligen äro alltför lindriga, men

Om antagande
af en författ-
ning om
skogseld.
(Forts.)

de af bemälda skogskomité föreslagna viten synas i vissa fall vara allt för stränga.

Herr Berg: Jag vill visserligen icke motsätta mig det af den föregående talaren framställda yrkandet om återremiss, men jag ber blott att i sammanhang dermed får göra några korta erinringar. De stadganden, som innehållas i det af motionären omförmälda förslaget af norrländska skogskomitén, synas mig nemligen till största delen vara af sådan beskaffenhet att de icke lämpligen böra hafva plats i allmän civillag. Att t. ex. i allmän civillag föreskrifva, huru man skall gå till väga vid släckande af skogseld, under det att dylika stadganden för eldsolyckor af andra slag meddelas i polisförordningar eller eljest administrativa författningar, synes mig icke vara fullt lämpligt; och ävenså torde väl ansvarsbestämmelserna för ovarsamhet med eld ute å mark lika litet som ansvarsbestämmelser för likartad förseelse å andra ställen böra införas i allmän civillag. Icke heller lärer väl meddelandet af bestämmelser om huru många yxor, spadar, vattenkärll och dylikt hvar och en bör till brandstället medföra, tillhöra allmänna lagstiftningen, utan snarare den administrativa. Jag har endast velat göra dessa erinringar, på det Utskottet, om frågan dit återkommer, måtte taga i öfvervägande, om och i hvad mån ifrågavarande lagbestämmelser kunna ur den allmänna lagen uteslutas och lämpligare inrymmas i en administrativ författning.

Herr Magnus Jonsson: Jag skall bedja att endast få fästa uppmärksamheten vid innehållet af 97 § uti ifrågavarande förslag. Enligt densamma skulle en person, som komme för sent till skogseld, dit han blifvit kallad, kunna ådömas böter till ett belopp af 100 kronor, ja, till och med fängelse i 6 månader. Men jag hemställer, om sådant kan vara med billighet och rättvisa förenligt. Vidare skulle samma straff kunna drabba den, som icke kvarblifver på den plats, som under släckningsarbetet honom af vederbörande kronotjenstemän anvisats, förrän han dertill erhållit deras tillstånd. Hvertill ett dylikt stadgande skulle kunna leda, är lätt att inse. Man tänke sig blott, att någon blifvit anbefald att icke lemna ett visst ställe, men slutligen så kringhvärfves af elden, att han för att rädda sitt lif måste begifva sig derifrån. Är då ingen kronotjensteman till hands, som kan gifva honom tillåtelse dertill, blir följden, att han med tillämpning af denna 97 § skulle dömas till bötesansvar eller fängelse. För min del kan jag icke godkänna en sådan lagstiftning och skulle derföre önska, att de ifrågavarande bötesbestämmelserna blefve satta någorlunda lika dem, som äro stadgade för förseelser af icke svårare beskaffenhet än de här omnämnda. Jag kan icke annat än yrka bifall till Utskottets förslag.

Herr Thomasson: Jag ämnar icke motsätta mig det yrkande, som blifvit väckt om frågans återremitterande, men jag vågar påstå att dermed ingenting vinnas. Att det icke är lämpligt att i allmän civillag intaga så i detalj gående bestämmelser, som här äro före-

slagna och som vida bättre försvara sin plats uti på administrativ väg tillkomna reglementen eller instruktioner, derom torde Utskottet icke komma att ändra tanke. Men förutom det att förslaget är olämpligt i nu antydda hänseende, är det derjemte af den beskaffenhet, att det uppenbarligen skulle komma att mera motverka än befrämja det syftemål, som man med detsamma velat vinna. Ehuru jag således, som sagdt, icke vill motsätta mig frågans återremitterande, har jag dock velat påpeka, att dermed ingenting torde vara vunnet.

Om antagande af en författning om skogseld.
(Forts.)

Öfverläggningen förklarades slutad. Efter upptagande af de yrkanden, som derunder blifvit framställda, gaf Herr Talmannen, enligt dem, propositioner ej mindre på bifall till Utskottets förslag än jemväl på återremiss; och fann Herr Talmannen den förra propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Som votering likväl begärdes, skedde uppsättning, justering och anslag af en så lydande omröstningsproposition:

Den, som bifaller hvad Lag-Utskottet hemställt i utlåtandet N:o 10, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kammaren till Utskottet återremitterat samma utlåtande.

Omröstningen försiggick och utföll med 99 ja mot 57 nej; varande alltså Utskottets hemställan bifallen.

§ 12.

Föredrogs Lag-Utskottets utlåtande N:o 11, i anledning af väckt motion om ändring i 24 kap. 1 § Byggningabalken.

Om ändring 24 kap. 1 § Byggningsbalken.

Utskottet hade föreslagit, att Riksdagen, med bifall till Herr *Lars Börjessons* inom Andra Kammaren afgifna motion, N:o 28, måtte för sin del besluta följande förändrade lydelse af sista punkten i 24 kap. 1 § Byggningabalken:

— — "Den ovarsamt med eld umgår, å sätt som nu är sagdt, böte *högst ett hundrade daler*, ändå att ingen skada sker."

Ordet begärdes af

Herr Thomasson, hvilken inom Utskottet reserverat sig mot nämnda hemställan, och som nu anförde: Herr vice Talman! Jag har i likhet med Lag-Utskottets öfrige ledamöter varit af den åsigt, att böterna för ifrågavarande förbrytelse borde höjas, men jag har

Om ändring
i 24 kap. 1 §
Byggnings-
balken.
(Forts.)

ansett, att giltigt skäl saknas för att bestämma bötesbeloppet lägre för land än för stad. Jag har derföre inom Utskottet yrkat, att beloppet måtte höjas till 200 daler för att få harmoni mellan stad och land i detta afseende. Jag kan upplysa, att Första Kammaren redan antagit Utskottets förslag med den af mig ifrågasatta förändringen af sista punkten i 24 kap. 1 § Byggningsbalken.

Denna punkt skulle då erhålla följande lydelse: "den ovarsamt med eld umgår, å sätt som nu är sagdt, böte *högst två hundra daler*, ändå att ingen skada sker"; och tillåter jag mig yrka, att äfven denna Kammare måtte bifalla Utskottets utlåtande med den af mig sålunda föreslagna förändringen.

Herr Berg: Mot det föreliggande förslaget ber jag att först få göra den erinran, att, då här i Byggningsbalken införes stadgandet, att "den ovarsamt med eld umgår, å sätt som är sagdt, böte *högst hundra daler*, ändå att ingen skada sker", saknas dock uppgift om det *minsta* bötesbelopp, som kan ådömas. Förmodligen har man ansett sådant obehöfligt till följd af strafflagens bud, att minsta bötesbelopp är fem riksdaler. Men detta stadgande i strafflagen gäller endast för de enligt denna lag ådömda böter, men icke för dem, som ådömas enligt andra författningar. Jag tror således, att, om man här vill införa ett förändradt stadgande, det icke är nog med att bestämma ett maximum, utan äfven ett minimum för bötesbeloppet.

Derjemte ber jag få fästa uppmärksamheten derpå, att stadgandet om böter af *högst ett hundra daler* för "den ovarsamt med eld umgår", icke väl stämmer öfverens med hvad som förekommer i 15 kap. Byggningsbalken, der det är stadgadt, att den, som tänder upp eld ute på marken, då starkt väder eller långsam torka är, och således vådan kan vara mycket större än här, skall böta endast fyratio daler; således ett vida lägre belopp än här är stadgadt.

Jag anser dessutom, att mot detta förslag kan göras samma erinran, som jag gjorde mot det nästföregående. Hvad 24 kap. Byggningsbalken innehåller angående vållande till eldskada är redan genom strafflagens bestämmelser upphäfdt. Att så icke skett med sista punkten, der det stadgas böter för "den ovarsamt med eld umgår", torde hafva sin förklaringsgrund deri, att denna föreskrift, såsom varande en ren polis-föreskrift, icke ansetts falla inom den allmänna strafflagens område. I den ordning, som för polislagstiftning gäller, har också blifvit stadgadt ansvar för ovarsamt umgående med eld vid särskilda tillfällen, och det såväl för stad som land. Hvad stad beträffar hafva vi en ordningsstadga för rikets städer, hvilken innehåller, att den, som ovarsamt förfar med eld eller explosiva ämnen, skall straffas med ända till 100 kronors böter. Men denna ordningsstadga innehåller tillika, att "den skall tillämpas icke allenast för stad utan äfven för köping, hamn, fiskeläge och andra ställen med större sammanträngd befolkning, då Konungens Befallningshafvande, efter vederbörandes hörande, sådant förordnar genom beslut, som skall Kongl. Maj:ts pröfning underställas. Derjemte har i den Kongl. förordningen af den 21 Oktober 1858 angående krut blifvit stadgade ansvars-

bestämmelser för den, som vid eldsljus lemnar ut krut. Likaså hafva vi Kongl. förordningarne af den 1 Oktober 1869 och den 26 November 1875 angående dels nitroglycerin och dels eldfarliga oljor, hvori stadgas ansvar för den, som till exempel röker tobak eller har ljus upptändt der sådana ämnen förvaras. Om nu ett stadgande med det innehåll, som här ifrågasatts, skulle i allmänna lagen införas, kunde, enligt mitt förmenande, villrådighet uppstå, huruvida sådana förbrytelser, som de af mig nu uppräknade, skulle straffas enligt de åberopade särskilda författningarne eller efter allmän lag, der ansvarsbestämmelserna äro olika. Det heter nemligen i det föreliggande förslaget: "den ovarsamt med eld umgår, å sätt som är sagdt, böte högst hundra daler." Och nu är sagdt i 24 kap. 1 § Byggningsbalken: "Varder eld lös i by, den landtbo brukar, och sker det af försummelse, eller vangömmo hans, som är: att han sjelf förut märkt faran, eller är derom varnad, och den ej förekommit; bär sjelf ut, eller tillstodjer annan att hafva och bära ljus utan lykta, och eld i uthus, eller der man hafver lin, hampa, hö, spån, eller annat slikt, deri eld snart taga kan; sätter ljus vid vägg; gör eld i ugn eller spisel, och den ej vårdar; hafver ljus vid säng, och somnar derifrån; röker tobak i lada, foderhus, eller annorstädes, der eld lätteligen kan tändas; eller skjuter ovarsamt åt hus eller tak"; o. s. v. Om nu i allmänna lagen stadgas ansvar för den, som bär ljus utan lykta, eller röker tobak der eldfarliga ämnen finnas, skulle ju således tvekan kunna uppstå, om dessa bestämmelser eller de särskilda författningarnes ansvarsbestämmelser borde tillämpas i de fall, då de eldfarliga ämnena utgöras af krut, nitroglycerin eller eldfarliga oljor.

För min del anser jag, att ett så beskaffadt stadgande, som det nu föreslagna, borde lika litet för landet som för stad utgöra föremål för den allmänna lagstiftningen, utan att detsamma snarare kunde såsom en polisföreskrift meddelas. Om man derföre anser, att ett stadgande i det syfte, som här är föreslaget, vore erforderligt, borde man, enligt min uppfattning, gå till väga på det sätt, att man upphäfde Byggningsbalkens stadganden i ämnet samt hos Kongl. Maj:t anhölle, att Han måtte för landet likasom för stad, i den mån sådant finnes behöfligt, meddela bestämmelser om ansvar för den, som ovarsamt umgås med eld, der icke särskildt ansvar för särskilda fall redan funnes stadgad. Jag hade fördenskuil ämnat begära återremiss af detta betänkande, i syfte att få genomfördt ett förslag af det hufvudsakliga innehåll, som jag nyss antydde. Då emellertid Första Kammaren redan antagit förslaget, med ändring deri allenast i fråga om bötesbeloppet, kommer naturligtvis en återremiss att tjena till intet. Visserligen har jag uppsatt ett förslag till beslut af innehåll, "att Riksdagen måtte dels för sin del besluta, att de i 15 och 24 kap. Byggningsbalken stadgade ansvarsbestämmelser för ovarsamhet med eld, utan att skada derigenom sker, skola upphöra att gälla; dels ock hos Kongl. Maj:t anhålla att, för den händelse nämnda beslut i nåder godkännes, Kongl. Maj:t täcktes i sammanhang dermed förordna, att den, som å ställe på landet, der ordningsstadgan för rikets städer ej eger tillämpning, med eld, eldfarlig vätska eller sprängämne ovarsamt förfar, så att

Om ändring
i 24 kap. 1 §
Byggnings-
balken.
(Forts.)

Om ändring
i 24 kap. 1 §
Byggnings-
balken.
(Forts.)

derigenom byggnad, hvori menniskor bo eller vistas, eller egendom, som annan tillhör, för fara utsättes, skall, der icke straff enligt allmän lag eller särskilda i detta afseende af Kongl. Maj:t meddelade stadganden följas bör, böta från och med 5 till och med 100 kronor. Men jag vågar icke begära proposition på detta i hast uppgjorda förslag; och i den ställning, hvori jag sålunda befinner mig, har jag icke något annat att göra, än att för min del begära afslag å betänkandet.

Herr C. A. Larsson: Jag begärde ordet för att erinra Herr Thomasson, att motionären icke begärt högre bötesbelopp än ett hundra daler, och det torde därför vara skäl att stanna dervid, i all synnerhet som detta vite såsom maximum synes mig vara tillräckligt. För min del yrkar jag för den skull bifall till Lag-Utskottets förslag.

Herr Lars Börjesson: Såsom af betänkandet synes, har jag väckt denna motion, emedan jag anser nuvarande ansvarsbestämmelser för ovarsamt umgående med eld alltför milda. Eldsoluckykor uppstå ofta på landsbygden genom rent slarf med eldens handterande; och det är sällan, som man efteråt kan leda i bevis, huru elden uppkommit. Finge man strängare bötesansvar i detta afseende, skulle sådant verka mycket godt och ofta afskräcka från dylikt slarf.

Herr Thomasson nämnde, att Första Kammaren redan bifallit ett högre bötesbelopp, än Lag-Utskottet föreslagit och jag i min motion begärt, nämligen till lika belopp med det maximum, som bestämmes i ordningsstadgan för rikets städer för dylika förseelser. Då jag skref min motion, tänkte jag icke på ordningsstadgan för rikets städer. Eljest skulle jag redan från början hafva föreslagit ett högre bötesbelopp. Emellertid har jag för min del ingenting emot, att Första Kammaren höjt böterna, och anser att Andra Kammaren, för att uppnå enighet, äfven bör göra det samma.

En annan talare har ansett, att ifrågavarande ansvarsbestämmelser icke skulle höra till allmänna lagen, samt förmodat att uti gällande bestämmelser för skogseld och författningar om ovarsamhet med sprängämnen, möjligen stadgades ansvar för nu i frågavarande förseelser. Men 24 kap. Byggningsbalken handlar blott om våld i by; och jag tror derföre att desamma höra till allmänna lagen. Att sista punkten i nämnda lagrum icke är upphäfd, kan man se af strafflagen, ty der stadgas icke något ansvar för ovarsamt umgående med eld, der eldskada ej uppkommer. Jag förenar mig i det af Herr Thomasson framställda yrkandet.

Herr Wieselgren: Jag tillät mig i fjor att väcka en motion som i någon mån berörde detta ämne. Den vann icke Riksdagens bifall; och jag har derföre ansett mig icke böra förnya den. Men ehuru den motion, som här föreligger till behandling, skulle kunna tyckas åtminstone i någon mån tillmötesgå min i fjor uttryckta åsigt, kan jag likväl för min del icke bifalla densamma. Jag föreslog, att ett stadgande i detta syfte skulle insättas i strafflagen, der-

vid jag dock uttryckligen tillkännagaf min åsigt vara, att ifrågavarande slags förbrytelser vore, så att säga, mera polisförbrytelser. Att emellertid inflåta dylika bestämmelser i Byggningsbalken anser jag för min del icke lämpligt. Och på åtskilliga af de af talaren på stockholmsbänken anförda skäl instämmer jag i det yrkande, hvarmed han slöt sitt anförande.

*Om ändring
i 24 kap. 1 §
Byggnings-
balken.
(Forts.)*

Herr Per Nilsson i Espö: Herr vice Talman! Efter den rediga förklaring, som en ärad talare på stockholmsbänken afgifvit angående de svårigheter, som komme att uppstå vid tillämpningen af ifrågavarande lagförslag, kan jag icke annat än instämma uti hans yrkande om afslag å Utskottets föreliggande förslag.

Herr Smedberg: Som jag icke var närvarande, då Lag-Utskottet behandlade denna fråga, har jag begärt ordet för att tillkännagifva, att jag till fullo instämmer med Utskottets vice ordförande derutinnan, att böterna för ovarsamt förfarande med eld böra sättas lika höga för lands- som stadskommuner. Jag kan nemligen icke inse, att eldfara är mindre på landsbygden än i städerna. På landsbygden har man mindre tillgång på folk för att vid uppkommen eldsvåda kunna föranstalta släckning, samt i allmänhet vida sämre släckningsredskap än i städerna. Jag tror således, att, minst sagdt, likställighet emellan land och stad bör förefinnas i fråga om det skydd lagen lemna emot vårdslöst handhafvande med eld.

Hvad beträffar en talares på stockholmsbänken, Herr Bergs, yttrande, att man kunde blifva villrådig, hvilka straffbestämmelser, antingen de i allmänna lagen eller särskilda författningar förekommande, skulle tillämpas om detta förslag blefve lag, ber jag att få erinra, att vi härutinnan icke hafva något att befara. Vi hafva ju redan ett bötesstraff i allmänna lagen för ifrågavarande förseelse, och här är endast fråga om att bestämma det högre, för att verka afskräckande i dylika fall.

Jag instämmer således med Lag-Utskottets vice ordförande uti hans yrkande, att denna Kammare, i likhet med hvad Första Kammaren redan beslutit, ville bestämma, att högsta bot för den, som ovarsamt med eld umgå, blefve *tvåhundra* daler.

Herr Sven Nilsson i Efveröd: Såvidt jag förstod Herr Borg rätt, tycktes hans åsigt vara, att man borde stryka ut ifrågavarande stadganden ur den allmänna lagen och öfverlemna åt Kongl. Maj:t att ensam utfärda bestämmelser i berörda hänseende. Är detta meningen, tror jag icke, att vi böra gå in på denna åsigt. Jag håller nemligen före, att Riksdagen icke bör afhända sig något af sin nuvarande lagstiftningsmakt, i synnerhet då det är fråga om att bestämma böter så höga som de, hvilka här blifvit föreslagna.

Jag yrkar därför bifall till det förslag, Lag-Utskottets vice ordförande framställt, helst då Första Kammaren fattat enabanda beslut, och man derigenom kan vinna en länge af behovet påkallad förändring uti den nu föga verksamma lagstiftningen.

Om ändring
i 24 kap. 1 §
Byggnings-
balken.
(Forts.)

Herr Gasslander: Jemte det jag ber att få instämma helt och hållet i det yttrande, som nyss blifvit af talaren på stockholmsbänken afgifvet, anhåller jag att dertill få lägga, att den af honom uttalade åsigten, att så beskaffadt stadgande, som det nu föreslagna, icke borde utgöra föremål för den allmänna lagstiftningen, har för flera år tillbaka framstälts af den gamla lagkomitén och lagberedningen i deras motiv vid förslaget till Byggningsbalk och till straffbalk. Då emellertid flere talare instämt i det förslag, som af Lagutskottets vice ordförande blifvit framfördt, anhåller jag att få ytterligare betona hvad Herr Presidenten Berg framhållit, eller att den föreslagna straffbestämmelsen är i så måtto olämplig, att den icke innehåller något minimistraff. Det utsatta straffet blir alltför mycket tånjbart nedåt, så att domstolen till och med kunde stanna vid ett så ringa belopp, som ett öre. efter den myntsort, hvarpå lagen är tillämplig,

Af nu anförda skäl förenar jag mig med dem, som yrkat afslag å Utskottets hemställan.

Herr Magnus Jonsson: Jag har egentligen begärt ordet för att förklara, att jag icke kan instämma i den af Presidenten Berg uttalade åsigt, att stadganden, sådana som det nu ifrågasatta, icke borde utgöra föremål för den allmänna lagstiftningen, utan rätteligen borde hänföras under Konungens administrativa lagstiftningsmakt, der Konungen skulle ega stadga böter till större eller mindre belopp. Jag ber få erinra derom, att det endast är i ordningsstadgan, utfärdad för rikets städer, som dessa böter blifvit satta till 200 daler eller 100 kronor; och som denna ordningsstadgas utfärdande faller inom Konungens administrativa lagstiftningsrätt, så tillkommer också Kongl. Maj:t att bestämma dessa bötesbelopp. Detta är deremot icke förhållandet med de fall, hvarom här är fråga, emedan de tillhöra den allmänna lagstiftningens område.

Jag tillåter mig vidare fästa uppmärksamheten derpå, att motionären i sin motion ansett, att dessa böter borde höjas till högst 100 daler; och vid sådant förhållande hemställer jag, om man kan gå utöfver hvad motionären föreslagit. Den, som velat få högre straffbestämmelser å dylika förseelser, hade väl också derom bort väcka motion.

På detta och de i Utskottets betänkande anförda skäl får jag härmed anhålla om bifall till Utskottets förslag.

Herr Vigardt: Då jag för min del anser det af Utskottet föreslagna bötesbelopp tillräckligt högt, tar jag mig friheten yrka bifall till Utskottets förslag.

Öfverläggningen var slutad. Herr Talmannen gaf propositioner, i öfverensstämmelse med de meningar som förekommit, dels på bifall till Utskottets hemställan i oförändradt skick, dels på bifall till samma hemställan om den förändring, Herr Thomasson föreslagit, dels också på afslag; och fann Herr Talmannen svaren hafva utfallit med öfver-

vägande ja för antagande af Herr Thomassons ändringsförslag. Votering begärdes samt företogs, sedan till kontraproposition antagits yrkandet på afslag, enligt en nu uppsatt och af Kammaren godkänd, så lydande omröstningsproposition:

*Om ändring
i 24 kap. 1 §
Byggnings-
balken.
(Forts.)*

Den, som bifaller hvad Lag-Utskottet hemställt i utlåtandet N:o 11, med den förändring att den deri föreslagna bötesbestämmelsen, "högst ett hundra daler", höjes till högst tvåhundra daler

röstas Ja;

Den, det ej vill,

röstas Nej;

Vinner Nej, har Kammaren afslagit Utskottets hemställan.

Voteringen utföll med 61 ja mot 89 nej; i följd hvaraf Utskottets förslag afslagits.

§ 13.

Föredrogs och bifölls Lag-Utskottets utlåtande N:o 12, i anledning af väckt motion om ändring i gällande bestämmelser rörande rättighet till grustägt å annans skog och utmark.

§ 14.

Föredrogs och bifölls, hvar för sig, Stats-Utskottets nedan-nämnda utlåtanden:

N:o 21, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition, angående försäljning af kronan tillhöriga, i hufvudstaden belägna egen-domarne N:o 8 i kvarteret „Kulberget mindre och N:o 3 i kvarteret Päronsträdet; samt

N:o 22, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition, angående utbyte af länsmansbostället Vistinge N:o 2, $\frac{3}{8}$ mantal, i Ris-singe socken emot $\frac{1}{4}$ mantal af kronoskattehemmanet Ölmetorp N:o 1 i Skedevi socken af Finspånge läns härad och Östergöt-lands län.

§ 15.

Förekom till behandling Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 5. angående stämpelpappersafgiften.

Punkterna 1—3.

Lades, hvar efter annan, till handlingarne.

*Angående
s ämpelpap-
persafgiften.*

Angående
stämpelpappersafgiften.
(Forts.)

Sedan Herr Talmannen derpå gifvit till känna, det han, med stöd af föreskriften i 60 § Riksdagsordningen, vid den återstående föredragningen af föreliggande betänkande ämnade så förfara, att de delar af Utskottets vid betänkandet fogade författningsförslag, hvarpå Utskottets hemställanden i de följande punkterna hade afseende, endast i de fall, då sådant af någon Kammarens ledamot äskades, komme att uppläsas, skedde föredragning af

Punkten 4.

I mom. a af denna punkt hade Utskottet yttrat sig öfver Ledamoten af Andra Kammaren Herr Åke Anderssons motion, N:o 112, i hvilken ett så lydande förslag var framställt: "att för bouppteckningars inlemnande och inregistrering vid domstolarne tilläggsstämpelafgiften må utgå med 15 öre för hvarje hundra kronor af såväl det större som mindre boets behållning, och att detta stadgande tillämpas för landsbygden samt de städer, der förhållandena kunna vara med landet jemförliga".

Och hade Utskottet tillstyrkt,
att nämnda motion icke måtte af Riksdagen bifallas.
I anledning af hvad sålunda blifvit hemställt yttrade

Herr Åke Andersson: Jag skulle kanske icke hafva yttrat mig förrän punkten b jemväl blifvit föredragen, men vill emellertid nu, då jag fått ordet, begagna tillfället att förklara, att då, såsom af Utskottets betänkande framgår, Utskottet väl icke kunnat bifalla min motion, men deremot sjelf framlagt ett förslag, som går i samma riktning som mitt förslag innehåller, jag mot Utskottets förslag icke har något att erinra, utan förklarar mig dermed belåten.

Vidare anfördes icke. Utskottets hemställen bifölls.

Mom. b.

Utskottet hade föreslagit,
att rubriken *bouppteckningar* i 6 § af gällande Kongl. kungörelse angående stämpelpappersafgiften måtte erhålla den lydelse, det vid betänkandet fogade författningsförslag utvisade.

Herr Åbergsson yttrade: Jag tager mig friheten anhålla, att Utskottets förslag till förändrad lydelse af 6 § i stämpelpappersförordningen rörande bouppteckningar, å 15 och 16 sidorna af Utskottets betänkande måtte uppläsas, samt att samma förslag derefter måtte punktvis föredragas, emedan jag här att vid sista punkten göra en hemställan, som är beroende af Kammarens beslut beträffande första punkten.

Med anledning af denna framställning upplästes den del af Utskottets författningsförslag, som förevarande moment afsåg, lydande sålunda:

Angående
stämpelpap-
persafgiften.
(Forts.)

§ 6.

Bouppteckningar förses med stämpel till belopp af 25 öre för hvarje fulla 100 kronor af behållningen i boet; dock må befrielse från stämpel ega rum, der behållningen ej uppgår till 1,000 kronor, äfvensom för efterlevande makes giftorätt, hvilken, ehvad den utgör mer eller mindre, beräknas till hälften af behållningen; härförutan skall, *der behållningen uppgår till eller öfverstiger 1,000 kronor, bouppteckningen åsättas särskild tilläggsstämpel, beräknad efter 20 öre för hvarje fulla 100 kronor af behållningen, efterlevande makes giftorätt deri inbegripen; dock att för bouppteckning, som till underdomstol i stad ingifves, från det belopp, hvartill tilläggsstämpeln efter denna beräkningsgrund skulle uppgå, afdrages ett belopp, motsvarande den för bevis om bouppteckningens inlemnande och inregistrering vid domstolen bestämda lösen, äfven om på grund af § 12 i expeditionstaxan dylik lösen ej må jordras.*

Ingår

— — gällande taxeringsvärde.

Bouppteckningar förses

— — till domstol ingifvas.

Har affiden person på flera orter efterlemnat egendom, hvaröfver särskilda bouppteckningar blifvit upprättade, må hvar och en af dem, utan att vara med stämpel försedd, ingifvas till den rätt, der egendomen är belägen, men skola sedermera samtliga inlemnas till den rätt, inom hvars domvärjo den affidne vid dödsfallet varit mantalsskrifven, hvarvid sammanräknade behållningen, enligt samtliga bouppteckningarne, skall tagas till grund för beräkningen af stämpelbeloppet; dock att härvid iakttages, att den här ofvan föreskrifna tilläggsstämpel utan afräkning skall särskildt åläggas hvarje i detta hänseende stämpelpiktig bouppteckning efter dess behållning.“

Herr Åbergsson, som derefter åter fick ordet, anförde: Jag har begärt ordet för att mot den föreslagna lydelsen af första momentet i ö § göra en anmärkning. De bestämmelser, som deri äro intagna, förefalla mig nemligen särdeles krångliga. Visserligen äro nu gällande bestämmelser icke mindre invecklade, härledande sig från den tiden, då tilläggsstämpeln sattes i stället för lösen för bevis om bouppteckningarnes ingifvande till domstol och inregistrering derstädes. Det kunde vara berättigadt att denna lösen utgick från hela behållningen, medan åter i afseende å stämpeln befrielse egde rum för efterlevande makes giftorätt eller hälften af boets behållning. Men sedan man numera för bouppteckningar, som ingifvas till hofrätterna och underdomstolarne på landet, borttagit denna inregistreringslösen och låtit hela afgiften utgå i form af stämpelpapper, hvars belopp ingår till staten,

Angående
stämpelpap-
persafgiften.
(Forts.)

synes det mig vara redigast och rättast att förfara på samma sätt i ena som i andra fallet. I förslaget heter det, att bouppteckning skall förses med stämpel till belopp af 25 öre för hvarje fulla 100 kronor af behållningen, dock att befrielse från stämpel må ega rum, der behållningen ej uppgår till 1,000 kronor äfvensom för efterlevande makes giftorätt, hvilken, ehvad den utgör mer eller mindre beräknas till hälften af behållningen. Dessutom skulle tilläggsstämpel åsättas, äfven hvad beträffar efterlevande makes giftorätt. Jag kan icke inse, hvarföre icke efterlevande makes giftorätt kunde befrias jemväl från tilläggsstämpeln. Denna skulle enligt förslaget utgå med 20 öre för hvarje fulla 100 kronor af behållning, som uppgår till eller öfverstiger 1,000 kronor. Det är naturligt, att, om man nu befriade efterlevande makes giftorätt äfven från tilläggsstämpel, stämpelbeloppet komme att minskas, och man borde kanske derföre något obetydligt förhöja stämpeln hela belopp utöfver af Utskottet föreslagna 45 öre. på det att stateus inkomst icke måtte på det hela taget minskas. För min del tror jag, att det vore en tillräcklig förhöjning, om hela stämpeln bestämdes till 50 öre. Man behöfde då icke tala om stämpel och tilläggsstämpel, utan paragrafen kunde erhålla ungefär följande lydelse: "Bouppteckningar förses med stämpel till belopp af 50 öre för hvarje fulla 100 kronor af behållningen i boet; dock må befrielse från stämpel ega rum, der behållningen ej uppgår till 1,000 kronor, äfvensom för efterlevande makes giftorätt, hvilken, ehvad den utgör mer eller mindre, beräknas till hälften af behållningen; skolandet för bouppteckning, som till underdomstol i stad ingifves, från det belopp, hvartill stämpeln efter denna beräkningsgrund skulle uppgå, afdragas ett belopp, motsvarande den för bevis om bouppteckningens inlemnande och inregistrering vid domstol bestämda lösen, äfven om på grund af § 12 i expeditionstaxan dylik lösen ej må fordras".

Emellertid torde det kanske falla sig svårt att nu på stående fot besluta en sådan förändring, och jag tillåter mig derför hemställa att, derest mitt förslag skulle vinna något afseende, frågan i sådant fall måtte till Utskottet återremitteras. Mitt förslag går således ut på, att stämpeln skulle bestämmas till 50 öre, och att efterlevande makes giftorätt i alla händelser skulle vara fri från stämpel, samt att det i sista momentet med afseende å städerna föreslagna stadgande om afdrag bibehålles.

Herr vice Talmannen Wijk, hvilken jemte Herr *Kockum* inom Utskottet anmält reservation vid förevarande punkt, yttrade: Herr Grefve och Talman, Mine Herrar! Jag har inom Utskottet icke kunnat delta i den hemställda Utskottet gjort beträffande den föredragna punkten, och skälet härtill är, att den orättvisa, som man anser förefinnas i bestämmelsen om tilläggsstämpeln, visserligen genom ett bifall till detta förslag skulle undanrödjas, men blott för att, efter min uppfattning, lemna rum för en annan orättvisa fullt ut lika stor, som den man vill undvika.

Nu föreskrifna stämpel å bouppteckningar är enligt författningen af två slag. Den ena eller äldre stämpeln utgår med 25 öre för

Hvarje fulla 100 kronor af behållningen i boet, då densamma uppgår till 1,000 kronor, med undantag för efterlevande makes giftorätt. Denna stämpel är således en arfsskatt, som endast drabbar den, som ärfver, ty då efterlevande make redan före den andra makans död eger sin giftorätt, är giftorätten från denna beskattning undantagen.

Den andra stämpeln eller tilläggsstämpeln är af mycket yngre datum än den förra; — den är från 1874 års riksdag och tillkom i sammanhang med omreglering af häradshöfdingarnes och hofrätternas löneförmåner, och den ursprungliga bestämmelsen ändrades vid 1875 års riksdag till de bestämmelser, som för närvarande enligt författningarne äro gällande.

Orsaken till denna tilläggsstämpel låg helt enkelt deri, att häradshöfdingarnes aflöning, som tillföre till blott ringa del utgjordes af från statsverket utgående kontant lön, utan till större delen bestod af sportler, bland hvilka sportler ingingo till betydligt belopp afgifter för bouppteckningars inregistrering, öfvertogs af statskassan. Grunden för beräkningen af denna afgift fanns då i gällande expeditionstaxa, men när staten öfvertog häradshöfdingarnes aflöning, genom att gifva dem fasta löner, var naturligt att staten också skulle tillförsäkra sig denna inkomst, som förut gått till underdomarne. Detta skedde i förevarande fall genom att belägga bouppteckningar med en tilläggsstämpel och beräkna denna efter samma grunder som hittills expeditionslösen; så att 150 kronor skulle vara stämpelns maximum. Denna afgift drabbade bouppteckningens *hela* behållning, giftorätten icke undantagen, och derigenom förklaras ock att denna afgift icke är någon *arfsskatt*, utan betalning för bouppteckningens inregistrering, en inregistrering som var lika nödvändig för arfsrätt som för giftorätt, och fordrades för att lagen skulle gifva stöd i besittningen åt såväl den ena som den andra. Man har sagt att det låge en orättvisa i denna stämpelafgift derutinnan, att den drabbade sterbhus med smärre tillgångar jemförelsevis tyngre än dem med större. Jag måste erkänna att så verkligen är fallet, men så är ju förhållandet i många andra fall, utan att man dock deremot rigtat någon anmärkning. Jag hänvisar till exempel till postportot, som utgår för den tyngre försändelsen med relativt mycket mindre belopp än för den lättare.

Man har icke klagat öfver, att staten genom denna stämpelafgift icke fått full ersättning för hvad förut utgick i lösen. Hvarje ökning af stämpelafgiften skulle således vara en skatteökning för statens allmänna behof. Jag vill ej bestrida att icke en sådan ökning kunde vara af nöden, och att arf kunna väl bära en högre beskattning än nu, men då bör detta tillämpas efter en riktig grundsats och man bör sålunda öka den ursprungliga stämpeln motsvarande *den rena arfsskatten* till belopp, som kan pröfvas skäligt. Men man lemnar denna grundsats å sido om man ändrar tilläggsstämpeln till en fortlöpande skatt, som skulle utgå icke allenast för den egendom, som går i arf, utan äfven för den, som icke ärfves, efterlevande makes giftorätt.

Under sådana förhållanden underkastar jag mig hellre nu gällande bestämmelser än jag vill bifalla hvad Utskottet hemställt.

Angående
stämpel-
pappers-
afgiften.
(Forts.)

Angående
stämpelpap-
pers-afgiften.
(Forts.)

Herr Berg: Jag är hufvudsakligen förekommen af den föregående talaren och ber därför endast att få ytterligare betona den af honom antydda orättvisa, som synes ligga i förevarande förslag derutinnan, att, då man lägger en stämpelpappersafgift till grund för beskattning af sterbhus, man låter den drabba icke blott den egendom, som går i arf, utan äfven den som redan tillhör efterlevande maken; så att den, som är nog olycklig att förlora sin hustru, icke blott får afstå hälften af makarnes gemensamma bo till den dödas arfvingar, utan han får äfven, för förmånen att få *behålla* den andra hälften, betala skatt till staten. Jag tror icke, att detta är förenligt med rättvisa och billighet, och jag för min del skulle helst önska en ändring i samma syfte som den förste talaren föreslagit, eller att en sådan arfskatt väl ställdes i förhållande till boets behållning, men alltid med afdrag af efterlevande makes giftorätt.

Jag vill därför förena mig med Herr Åbergsson i begäran om återremiss, då jag icke vill motsätta mig att stämpelafgiften bestämes till det högre belopp, Utskottet föreslagit.

Jag anser väl billigt, att den större förmögenheten må skatta i samma proportion som den mindre, men jag anser äfven att den, som icke ärfver, utan blott behåller sin egendom, icke för hvad han sålunda behåller bör betala skatt till staten.

Herr Biesert: Jag skall till en början bedja att få vända mig mot hvad den förste ärade talaren föreslagit, nemligen att stämpelafgiften måtte förhöjas från 25 till 50 öre för hvarje hundrade af behållningen. Härigenom skulle ju denna afgift blifva olika för stad och land.

Såväl samme talare som Herr Berg hafva ansett att det låg en orättvisa uti att ålägga en sådan tilläggsstämpel, som här är föreslagen, hvilken skulle drabba jemväl efterlevande makes giftorätt. Men jag vill erinra, att samma obillighet redan länge förefunnits och finnes ännu i denna stund. För närvarande är hvarje bouppteckning, der behållningen öfverstiger 1,000 kronor, belagd med en särskild tilläggsstämpel af 20, 10 eller 5 öre, allt efter huruvida förmögenheten uppgår till 15,000 kronor, 30,000 kronor eller högre belopp. Sålunda har förr än i den nu föreslagna författningen en liknande obillighet förefunnits.

Ser man saken i och för sig, synes det mig vara att skipa den bästa rättvisa, att den större förmögenheten proportionellt beskattas lika högt som den mindre.

Jag för min del kan sålunda icke finna, att Bevillnings-Utskottet i detta fall föreslagit någon orättvis grund för beskattning af sterbhus.

Jag inskränker mig till hvad jag här yttrat och yrkar bifall till Utskottets hemställan.

Herr Åke Andersson: Jag vill endast hembära Utskottet min tacksamhet därför, att det i sitt föreliggande förslag slagit in på den rättvisa grundsats, att den större förmögenheten skall proportionsvis skatta lika med den mindre.

Det ligger väl en orättvisa deruti, att behållningen i ett bo, som uppgår endast till 15,000 kronor, belastas med 20 öre per 100 kronor; derutöfver till och med 30,000 med blott 10 och vidare med endast 5 öre, och att icke tilläggsstämpeln må under några förhållanden öfverskrida etthundrafemtio kronor, och sålunda att den, som eger en förmögenhet öfverskjutande motsvarande belopp, går helt och hållet fri från tilläggsstämpel för öfverskjutande beloppet.

Jag yrkar bifall till Utskottets förslag.

Herr Hammarskjöld: Äfven jag hyser den åsigt, att den bestämmelse om tilläggsstämpel, som nu finnes, icke är lämplig, utan snarare orättvis. Att den kunnat bestå så länge, som hittills, har utan tvifvel sin grund deruti, att den, så att säga, växt ut från bestämmelsen om lösens betalande till vederbörande expeditionshafvande. Men äfven på den tid, då det var fråga om lösen och icke om tilläggsstämpel, tror jag att grunden för lösens beräkning innebar en verklig orättvisa, ty den lösen, som då betalades, kunde icke sägas vara ersättning blott och bart för expeditionshafvandens besvär, enär hans besvär var lika stort vid inregistrering af en bouppteckning, för hvilken han i lösen erhöll femtio öre, och en sådan bouppteckning, der lösen uppgick till 150 kronor, hvadan vid bestämmandet af lösens belopp någon verklig grund därför från besvärets synpunkt icke torde hafva funnits. Annat är förhållandet då det är fråga om behandlingen af postförsändelser; äfven der är väl besväret hufvudsakligen det samma, och arbetet ungefär lika stort vid en större som vid en mindre försändelse, men transportkostnaderna äro drygare för den större försändelsen. Då således redan under den äldre lagstiftningen olika afgifter erlades vid lösen af större och mindre bouppteckningar, måste detta hafva sin grund deri att denna lösen, som erlades till expeditionshafvanden, var en annan form för en beskattning, som visserligen icke direkt ingick till statskassan, men genom hvilken staten aflönade vissa af sina tjenstemän. Jag tror därför, att, äfven om man ser saken från den synpunkten, att nu ifrågavarande tilläggsstämpel skulle sättas istället för den äldre lösen, man icke skall finna något skäl, hvarför ett större bouppteckningsbelopp skall proportionsvis lägre beskattas än ett mindre belopp.

Således är jag i detta fall fullt ense med såväl motionären som med Bevillnings-Utskottet. Å andra sidan skall jag deremot icke neka att den förste talaren har rätt deri, att det är en orättfärdighet att den efterlevfande maken skall betala tilläggsstämpel för det hon redan eger och således icke får genom den aflidne makens bortgång. Jag tror att rättvisan fordrar förändringar i lagstiftningen i just den riktning, som den förste talaren föreslagit. Derigenom skulle man ock komma till större reda i lagstiftningen, hvilken, sådan den nu är, medför stort besvär för vederbörande expeditionshafvande. När expeditionsdagarne vid tingen på landet komma, har expeditionshafvanden vanligen så mycket annat att göra, att man borde försöka förenkla bestämmelserna i afseende på stämpelpapperslösen och icke tvärtom inkrängla dem allt värre och värre. Det är nu icke lätt att genast

*Angående
stämpelpappers-
afgiften.
(Forts.)*

Angående
stämpelpap-
pers-afgiften.
(Forts.)

yttra sig, om det föreslagna beloppet af 50 öre skulle gifva staten samma inkomst som den hittills haft.

Jag instämmer deföre med Herr Åbergsson i yrkandet om återremiss, på det att Utskottet må taga saken i öfvervägande med hänsyn till de anmärkningar, som här blifvit framställda.

Herr Åbergsson: Då Första Kammaren redan lärer hafva bifallit denna punkt på det sätt Utskottet föreslagit, torde det icke tjena till något att vidhålla yrkandet om återremiss. Jag återtager således detta yrkande och hemställer, att Kammaren måtte bifalla det ändringsförslag jag förut tagit mig friheten framställa.

Hvad beloppet 50 öre beträffar, är det mycket svårt att afgöra, huruvida den tillökning af 5 öre i stämpeln, som jag föreslagit, kan tillsammans med den af Utskottet redan föreslagna förhöjning i stämpeln för behållning öfver 15,000 kronor auses något så när motsvara det belopp staten skulle förlora derigenom att efterlevande make befriades från att betala stämpel för halfva behållningen. Jag tror att det är svårt att äfven med tillhjälp af statistiska uppgifter uppställa någon antaglig kalkyl i detta fall. Då man emellertid kan antaga, att ungefär vid hvar fjerde, femte eller sjette bouppteckning hänsyn måste tagas till efterlevande makes giftorätt, hvaremot vid öfriga bouppteckningar sådant icke kommer i fråga, så föreställer jag mig att den af mig föreslagna förhöjningen i stämpelbeloppet kan utgöra en lämplig ersättning för den förlust, som uppkommer derigenom att icke någon del af stämpelbeloppet drabbar efterlevande makes giftorätt.

Herr Berg: Då jag förut yrkat återremiss af denna punkt, ber jag, efter den upplysning, som nu lemnats derom, att Första Kammaren bifallit punkten, att i stället få förena mig med Herr Åbergsson uti hans yrkande.

Medan jag har ordet, ber jag också att såsom ytterligare stöd för sagda yrkande få fästa uppmärksamheten derpå, att man genom detta förslag alldeles icke underkänt rättigheten af det yrkande motionären framställt om, att den mera förmögne måtte betala i samma proportion, som den mindre bemedlade; man har endast borttagit en, i min tanke, orättvis bestämmelse, hvarigenom efterlevande make får betala arfsskatt för hvad som icke genom arf faller honom till, utan han på grund af sin giftorätt redan förut eger.

Det har jembväl blifvit yttradt, att, genom antagande af detta förslag, en olikhet i förevarande afseende komme att uppstå mellan stad och land. En sådan olikhet kan jag för min del icke finna, då ju bestämmelserna skola gälla både för stad och land. Det är tvärtom just för att vinna likhet härvidlag, som man bibehållit sista momentet i Utskottets författningsförslag, hvilket moment handlar om afdrag för belopp, motsvarande lösen för boupptecknings inregistrering vid underdomstol i stad. Med antagande af Herr Åbergssons förslag uppkomme, som sagdt, blott den skiljaktighet från Utskottets förslag, att efterlevande make befriades från arfsskatt för den del af kvarlästenskapen, som motsvarar hans giftorätt.

Jag yrkar således bifall till Herr Åbergssons förslag, under förhoppning, att, om Kammaren bifaller detta förslag, det må blifva möjligt för Utskottet att efter granskning af detsamma så sammanjemka Kamrarnes skiljaktiga beslut, att frågan kan vid denna riksdag vinnas en lycklig lösning.

*Angående
stämpelpap-
pers-afgiften.
(Forts.)*

Herr Sven Nilsson i Etveröd: För min del får jag erkänna, att det förslag, som blifvit af Herr Åbergsson framställt, tilltalar mig mer än Utskottets. Om det blefve förhållandet, att, om Kammaren bifölle förstnämnda förslag, frågan derigenom komme att falla, skulle jag ej gå in derpå; men så kan ju icke blifva händelsen. Då Första Kammaren, efter hvad som är upplyst, redan bifallit Utskottets förslag, och om denna Kammare antager Herr Åbergssons yrkande, kommer gemensam votering att ega rum om de sålunda uppkomna olika besluten, hvarigenom ettdera förslaget måste blifva Riksdagens beslut. Om Utskottets förslag antoges, så komme, under formen af stämpeladt papper, en högre beskattning att ega rum uti de bon, der behållningen är stor, än hvad nu är fallet, en bestämmelse som äfven är bibehållen uti Herr Åbergssons förslag. Men den afgift skulle deremot genom detta sistnämnda förslag komma att försvinna, som nu utgår af den efterlevande makens behållning i boet, en bestämmelse som Utskottet vill bibehålla. Till Utskottets försvar för denna bestämmelse har man åberopat, att den står kvar i nu gällande förordning. Men om man med skäl kan påstå, hvad som å andra sidan medgifves, att denna bestämmelse är orimlig, torde det väl vara skäl för att så fort som möjligt vidtaga en af behofvet påkallad förändring.

Då för öfrigt ganska goda skäl framhållits för Herr Åbergssons förslag, hvilket står i full öfverensstämmelse med motionärens framställning, vill äfven jag med min röst understödja detsamma, och yrkar alltså bifall dertill.

Häruti förenade sig Herr *O. B. Olsson*.

Herr Hammarskjöld: Jag anhåller att få återtaga mitt instämmande i yrkandet om återremiss och förenar mig med Herrar Åbergsson och Berg.

Herr Åke Andersson: Jag vill blott i Kammaren återkalla huruledes jag vid sistlidne riksdag väckte samma motion, men föreslog då att efterlevande makar skulle befrias från att erlägga stämpelafgift för sin giftorätt, men då ansåg Utskottet det skulle blifva en ojemförelse emellan städer och landsbygd, och min motion måste i följd deraf förfalla. Nu då jag sökt i en annan form upptaga frågan och föreslagit att tilläggsstämpeln måtte göras proportionsvis lika för både högre och lägre bouppteckningar, efter nu gällande bestämmelser, har Bevillnings-Utskottet, fastän med vissa modifikationier hvad städerna vidkommer, gått mitt förslag till mötes, men nu vill det synas, som man ville krängla bort saken här i Kammaren och således ännu behålla det gamla orättvisa beskattningssättet härutinnan kvar; jag

Angående
Stämpel-
pappers-
afgiften.
(Forts.)

får likväl bekänna, att jag icke riktigt kunde uppfatta Herr Åbergssons förslag.

Jag yrkar emellertid fortfarande bifall till Utskottets hemställan.

Sedan öfverläggningen angående förra delen af Utskottets ifrågasvarande under den föreslagna punkten uti betänkandet hänförliga författningsförslag härmed förklarats slutad och propositioner gifvits enligt de gjorda yrkandena, biföll Kammaren det ändringsförslag, Herr Åbergsson framställt; och hade Kammaren således beslutit, att berörda stadgande skulle erhålla följande lydelse:

Bouppteckningar förses med stämpel till belopp af 50 öre för hvarje fulla 100 kronor af behållningen i boet; dock må befrielse från stämpel ega rum, der behållningen ej uppgår till 1,000 kronor, äfvensom för efterlevande makes giftorätt, hvilken, ehvad den utgör mer eller mindre, beräknas till hälften af behållningen; skolande för bouppteckning, som till underdomstol i stad ingifves, från det belopp, hvartill stämpeln efter denna beräkningsgrund skulle uppgå, afdragas ett belopp, motsvarande den för bevis om bouppteckningens inlemnande och inregistrering vid domstolen bestämda lösen, äfven om på grund af § 12 i expeditionstaxan dylik lösen ej må fordras.

Ingår

— — gällande taxeringsvärde.

Bouppteckningar förses

— — till domstol ingifvas.

Beträffande den senare delen af Utskottets här ofvan intagna förslag till ändring af stämpelpappersförordningens 6 §, i hvad densamma rör bouppteckningar, hvilket förslag börjar med orden: "Har affiden person på flera orter" etc., anförde

Herr Åbergsson: Vid nästa punkt i författningsförslaget, hvilken punkt återfinnes å sid. 16 i Utskottets betänkande, vill jag erinra, att slutet från och med orden "dock att" torde kunna utan skada bortfalla. Det finnes nemligen föreskrifvet att, om affiden person efterlemnad egendom på flera orter, hvar och en af de särskilda bouppteckningar, som deröfver upprättats, ej behöfver förses med stämpel i de särskilda domstolarne, utan att stämpel för hela beloppet af behållningen skall åsättas bouppteckningarne, då de inlemnas till domstolen i den ort, inom hvilken den affidne vid dödstillfället varit bosatt och mantalsskrifven; dock, heter det, "skall tilläggsstämpeln särskildt åläggas hvarje bouppteckning efter dess behållning." Anledningen till detta stadgande, som är hemtadt ur den nu gällande förordningen, var naturligtvis den, att tilläggsstämpeln icke alltid var lika, utan utgjorde 20 öre för hvarje fulla 100 kronor af behållningen, då densamma icke öfversteg 15,000 kronor, 10 öre för belopp till och med 30,000 kronor och 5 öre för belopp derutöfver. I händelse bouppteckningen i en ort uppgick till 15,000 kronor samt i en annan domsaga till 30,000 kronor och slutligen på ett tredje håll fans egendom öfverskjutande 30,000 kronor, belades de första 15,000

kronorna med stämpel efter 20 öre på alla tre ställena, hvaremot för de öfverskjutande beloppen utöfver 15,000 kronor beräknades 10 eller 5 öre för hvarje hundra. Sedan Kammaren nu beslutat, likasom Utskottet i detta afseende ock föreslagit, att stämpeln i hvilket fall som helst skall vara lika, kan det ej tjena till något att göra särskilda beräkningar öfver tilläggsstämpeln vid de särskilda domstolarne. Jag hemställer därför, att slutet af stycket från och med "dock att" till och med "behållning" måtte ur paragrafen uteslutas.

Angående
stämpel-
pappers-
afgiften.
(Forts.)

Härmed förklarades öfverläggningen slutad. Kammaren biföll Herr Åbergssons nu gjorda yrkande; hvadan Kammaren beslutit, att det föreliggande stadgandet skulle komma att lyda sålunda:

Har afviden person på flera orter — — — — —
— — — tagas till grund för beräkningen af stämpelbeloppet.

Punkten 5.

I denna punkt hade Utskottet gjort följande hemställan:

"att rubriken *köpe-, bytes- och gåfvobref* samt *testamentariska förordnanden* må erhålla den lydelse, författningsförslaget innehåller, samt en ny rubrik, af den lydelse samma förslag utvisar, i § ineföras".

Den del af Utskottets författningsförslag, som denna hemställan afsåg, var så lydande:

"*Fideikommissbref å fast egendom; se köpebref.*

Folkpass — — — — —

Köpe-, bytes- och gåfvobref samt testamentariska förordnanden och *fideikommissbref* om fast egendom och frälseräntor beläggas, då fångeshandlingen för lagfart företes, med stämpel till belopp af 60 öre för hvarje fulla 100 kronor af värdet, beräknadt för bytes- och gåfvobref samt testamentariska förordnanden och *fideikommissbref* efter nästföregående årets taxeringsvärde samt för köpebref efter den i penningar bestämda köpeskillingen, så framt denna icke understiger fastighetens taxeringsvärde, men i sådant fall efter sistberörda värde.

I det sålunda — — — — — inbegripna.

Varder — — — — — ifrågakommer.

Då lagfart — — — — — ensam gäldas.

Köpe-, bytes- och gåfvobref — — — ofvanstående beräkning.

Skulle i — — — — — kvadratref.

Till köpe- och bytesbref — — — — slutadt är."

Herr Hammarskjöld anförde: Emot det förslag, som Utskottet här framlagt, har jag två anmärkningar att framställa.

Den ena anmärkningen består deri, att det förefaller mig som om Utskottet skulle vilja drifva igenom ett öfvergifvande af en grundsats, som uttalades då den nya författningen om lagfart antogs. Då denna författning behandlades i Kammaren, var det, såvidt jag har mig bekant, allmänt erkänt, att meningen dermed icke skulle vara att bereda staten några större inkomster genom nya stämpelafgifter. Derföre skulle man i stämpelpappersförordningen från stämpel undan-

Angående
stämpel-
pappers-
afgiften.
(Forts.)

taga arfskiften med flera handlingar då de för lagfart företeddes, alldenstund lagfart å dylika handlingar förut icke erfordrats. Så var äfven förhållandet med fideikommissser enligt äldre lag; de behöfde icke lagfaras af den nye fideikommissarien, som tillträdde fideikommisset. Derföre var det ock tydligt, att de icke borde behöfva betala stämpelafgift. Afviker man nu från denna grundsats i det fall, som här föreligger, så synes det mig att konsekvensen snart nog måste leda till ett afvikande från samma grundsats i fråga om lagfart å arf, och man har då helt och hållet brutit med den grundsats, från hvilken man utgick vid den nya lagfartsförordningens tillkomst, eller att staten icke skulle genom bestämmande af lagfart i de fall, der sådan icke förut behöft ske, skörta upp nya egendomsegare och innehafvare af fastigheter, utan att meningen med den nya lagfartslagen skulle vara endast den att vinna större reda.

Detta är min ena anmärkning. Den andra är, att den nya föreslagna bestämmelsen icke synes mig fullt klar. Jag kan icke få rätt tydligt för mig, huruvida meningen är, att blott sådana fideikommissstiftelser, som till äfventyrs ännu kunna bildas, skola beläggas med stämpelpapper då lagfart första gången sökes — hvilket jag skulle finna fullkomligt riktigt, men hvilket jag tror ligga redan i stadgandet att testamentsförordnanden skola beläggas med stämpelpapper, — eller om meningen är, att fideikommissbref skola beläggas med stämpel för hvar gång då ny innehafvare tillträder fideikommisset. Sannolikt är meningen den sista, men tydlig är bestämmelsen icke.

Således, emedan den föreslagna bestämmelsen sannolikt innebär en afvikelse från den grundsats, som man nyligen fastställt, och emedan bestämmelsen synes mig åtminstone otydlig, får jag yrka afslag å hvad Utskottet i denna punkt hemställt.

Herr Åbergsson: Då den föregående talaren behandlat frågan, huruvida det kan vara rättvist att belägga fideikommissbref med stämplat papper för hvarje gång lagfart sökes, så behöfver jag icke inlåta mig på denna del af frågan, utan lemna den, för närvarande åtminstone, å sido. Men det förefaller mig som om, *derest* man vill hafva stadgadt, att fideikommissbref hvarje gång de till lagfart företes skola beläggas med stämplat papper, sådant bör tydligare i lagen uttryckas. Det står nemligen på sidan 16: — — "fideikommissbref om fast egendom och frälseräntor beläggas, då fångeshandlingen för lagfart företes, med stämpel" etc. Deri vill man inlägga den betydelsen, att sådana handlingar skola beläggas med stämplat papper hvarje gång de för lagfart företes, men jag finner icke detta otvetydigt framgå af ordalydelsen, och detta så mycket mindre, som, i fråga om skuldebref, å sidan 17, det finnes stadgadt, att de skola förses med ett visst belopp stämpelpapper, då de för domaren eller exekutor uppvisas, utan att dermed läres afses att skuldebref skall stämpelbeläggas *hvarje gång* det uppvisas. Såvidt jag har mig bekant, och jag tror mig icke hafva misstagit mig i detta afseende, är det alldeles klart, att, om en revers för inteckning en gång blifvit med stämpel belagd, men inteckningen förfaller, så att ny inteckning tages på

samma papper, eller reversen efter att hafva blifvit in-tecknad i ett hemman ytterligare in-tecknas i ett annat, skuldebrevet icke, när det sålunda företes andra gången, behöfver förses med ny stämpel. Om detta är riktigt, skulle det kunna hända, att man ville i analogi härmed tolka det föreslagna stadgandet i afseende å fideikommissbref så, att, då det en gång blifvit med stämpel belagdt, fideikommissbrevet icke, när lagfart vid öfvergång af fideikommisset från en innehafvare till en annan sökes, behöfver ånyo stämpelbeläggas. Vill man verkligen hafva ett stadgande i detta syfte, synes det mig nödvändigt, för att icke domarena må stanna i tvekan huru de böra i detta fall förfara, att införa i förordningen ett bestämdt stadgande härom. Det skulle kunna tilläggas såsom ett särskildt moment till paragrafen, och jag har tänkt mig dess lydelse följande: "Fideikommissbref, äfvensom gåfvobref och testamenten, då på grund af gifvarens föreskrift flere personer efter hvarandra innehafva samma egendom eller ränta, skola förses med stämpel för hvarje gång lagfart å egendomen eller räntan sökes."

*Angående
stämpel-
pappers-
afgiften.
(Forts.)*

Herr Andersson i Intagan: Den förändring i stämpelpappersförordningen, som Bevillnings-Utskottet nu föreslagit rörande fideikommissbref, afser att, vid fideikommissöfverlåtelse från en fideikommissarie till en annan, fideikommissbrevet skall å nyo beläggas med stämpel. Detta är just Bevillnings-Utskottets afsigt med förändringen. Om ordalydelsen och uppställningen af den föreslagna paragrafen icke är så lyckligt vald, derom vågar jag för min del icke yttra mig. Men då de jurister, som finnas i Utskottet, icke funnit någon anledning till anmärkning mot paragrafen, tror jag, att dess affattning är fullkomligt tydlig, och jag får derföre yrka bifall till paragrafen, sådan den nu föreligger.

Herr Gasslander: Jag kan icke förstå detta förslag af Bevillnings-Utskottet i sådan rigtning, att ett fideikommissbref skulle beläggas med ny stämpel hvarje gång det uppvisas för lagfart, och till stöd för denna uppfattning ber jag att få åberopa innehållet af lagfartsförordningen. Der stadgas i 4 §: "Den, som söker lagfart, skall för Rätten uppvisa sin fångeshandling; och låte Rätten handlingen eller den del deraf, som angår fånget och villkoren derför, offentligen uppläsa och i lagfartsprotokollet införas. Då lagfart första gången sökes å egendom, som innehafves såsom fideikommiss, varde fideikommissbrevet till alla delar i protokollet infördt."

Häraf framgår sålunda att, då det är fråga om lagfart å fideikommiss, lagstiftaren ansett ett annat förfarande böra ega rum första gången, då lagfart sökes, än då den sökes vid en ny innehafvares tillträde af fideikommisset. Fideikommissöfverlåtelse är i och för sig lika giltig som arf, då den förra grundar sig på faststald stiftelse, som i det föreliggande fallet har enahanda verkan, som allmän lag. Då vid lagfart å ärfd fastighet åtkomsthandlingen icke beläggas med stämpel, så synes mig, i likhet med hvad den förste talaren yttrade, det vara en verklig orättvisa att stämpelbelägga fideikommissbref, då

Angående
stämpel-
pappers-
afgiften.
(Forts.)

fideikommissöfverlåtelse skall lagfaras. Som bekant är, utgår bevilling, utgörande en, så att säga, arfskatt för fideikommiss, då nemligen den nya fideikommissarien är i aflägsnare släktled än de närmast berättigade arfsleden.

Jag biträder det af Herr Hammarskjöld framställda yrkande om utslutande af detta stadgande i förslaget.

Herr Biesert: Jag ber att få tillägga ett par ord till hvad Herr Anders Andersson i Intagan yttrat. Inom Utskottet ansåg man, att ett fideikommissbrief borde vid lagfart stämpelbeläggas lika med gåfvobref och testamenten, emedan man ansåg att fideikommiss vore att betrakta såsom en gåfva eller ett testamente. Detta var anledningen till att Utskottet vidtog den föreslagna förändringen.

Jag yrkar bifall till Utskottets förslag.

Öfverläggningen förklarades slutad, hvarefter propositioner gåfvos å de derunder gjorda yrkandena; och antog Kammaren det förslag, som af Herr Åbergsson blifvit framställt. Kammaren hade i följd häraf bifallit Utskottets hemställan, dock med det tillägg, att under den ifrågavarande rubriken i det af Utskottet framlagda författningsförslaget skulle, näst efter stadgandet rörande per mille- samt de forna till- och afträdesafgifterna, insättas ett moment af följande lydelse:

Fideikommissbrief, äfvensom gåfvobref och testamenten, då på grund af gifvarens föreskrift flere personer efter hvarandra innehafva samma egendom eller ränta, skola förses med stämpel för hvarje gång lagfart å egendomen eller räntan sökes.

Punkten 6.

Bifölls.

Uti *punkten 7* var af Utskottet föreslaget, att rubriken *bouppteckningar* i § 7 af gällande stämpelpappersförordning måtte erhålla denna lydelse:

“Bouppteckningar, då behållna summan icke uppgår till 1,000 kronor, äfvensom efterlevande makes giftorätt, beräknad till hälften af behållningen, samt afskrifter eller utdrag af bouppteckningar; dock att från den särskilda *tilläggsstämpeln undantag icke eger rum i annat fall, än då behållningen ej uppgår till 1,000 kronor.*”

Efter föredragning af förevarande punkt, anförde

Herr Åbergsson: För min del skall jag anhålla att få göra några anmärkningar mot lydelsen af detta förslag. Det står nemligen på sidan 17 i Utskottets betänkande följande förslag till bestämmelse om handlingar, som äro från stämpel fria: “Bouppteckningar, då bibehållna summan icke uppgår till 1,000 kronor, äfvensom efterlevande makes giftorätt, beräknad till hälften af behållningen, samt afskrifter eller utdrag af bouppteckningar; dock att från den särskilda tilläggsstämpeln undantag icke eger rum i andra fall, än än då behållningen

ej uppgår till 1,000 kronor.“ Denna redaktion synes mig icke rätt lycklig. Der står nemligen taladt om undantag från den allmänna regeln, så framställt, att man skulle kunna tro att undantaget refererade sig till de i det föregående stadgandet förekommande orden “afskrifter eller utdrag af bouppteckningar“. Det ser nästan ut som om afskrifter eller utdrag af bouppteckningar icke skulle vara fria från stämpel i det fall, att behållningen uppgår till 1,000 kronor. Detta är icke meningen, det förstår jag nog.

Men redaktionen kan gifva anledning till ännu värre missförstånd. Uti ofvan nämnda stadgande heter det, som jag nyss nämnde: “dock att från den särskilda tilläggsstämpeln undantag icke eger rum i andra fall, än då behållningen ej uppgår till 1,000 kronor.“ Hvad kan väl på detta ställe förstås med uttrycket “undantag“. Jo, naturligtvis undantag för efterlevande makes giftorätt. Alltså skulle, enligt Utskottets förslag, undantag för efterlevande makes giftorätt “icke ega rum i annat fall, än då behållningen ej uppgår till 1,000 kronor“, och efterlevande make skulle således åtnjuta frihet från tilläggsstämpel i det fall att behållningen understege detta belopp. Detta har uppenbarligen icke varit Utskottets mening. Emellertid är den nu omordade undantagsbestämmelsen i följd af Kammarens föregående beslut öfverflödig, och föreslår jag alltså att ifrågavarande moment måtte erhålla följande lydelse:

“Bouppteckningar, då behållna summan icke uppgår till 1,000 kronor, äfvensom efterlevande makes giftorätt, beräknad till hälften af behållningen, samt afskrifter eller utdrag af bouppteckningar.“

Med bifall till hvad Herr Åbergsson sålunda föreslagit, beslöt Kammarerna, att den del af Utskottets författningsförslag, hvarom nu vore fråga, skulle lyda som följer:

Bouppteckningar, då behållna summan icke uppgår till 1,000 kronor, äfvensom efterlevande makes giftorätt, beräknad till hälften af behållningen, samt afskrifter eller utdrag af bouppteckningar.

Punkterna 8—12.

Biföllos.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

In fidem
H. A. Kolmodin.